

Unges motivation og læring

Unges motivation og læring

Skoletjenesten

6. september 2016

Tilde Mette Juul

Ph.d. studerende

Oplæggets indhold

Er unge motiverede for uddannelse og læring?

- **Hvordan ser man motivation?**

Hvad påvirker unges motivation?

- **Samfundsmæssige tendenser**
- **Ændringer i ungdomslivet**
- **Pædagogik og didaktik i den konkrete læringssituation**

Hvilke 'tegn' opfatter vi som motivation?

Motivation bør ikke handle om tilfredshed. Uddannelse betyder at lede ud, dvs at flytte studerende fra ét sted til et andet og det kan være en vanskelig proces.

Gert Biesta

I dag skal man ikke bare lære og uddanne sig, man skal også være motiveret. Motivationsprojektet kan siges at være et disciplineringsprojekt, hvor den positive fremhævelse af motivation samtidig synliggør og stigmatiserer mangel på motivation..(...) Derved glider motivation væk fra at være lystbetonet over mod det tvangsbetonede, og så kan man vist begynde at tale om et paradoks.

Ove Kaj Pedersen

Motivation bør ikke handle om tilfredshed. Uddannelse betyder at lede ud, dvs at flytte studerende fra ét sted til et andet og det kan være en vanskelig proces.

I dag skal man ikke bare lære og uddanne sig, man skal også være motiveret.

Motivationsprojektet kan siges at være et disciplineringsprojekt, hvor den positive fremhævelse af motivation samtidig synliggør og stigmatiserer mangel på motivation..(...)

Derved glider motivation væk fra at være lystbetonet over mod det tvangsbetonede, og så kan man vist begynde at tale om et paradoks.

Er de unge unmotiverede?

For uddannelse?

For læring?

For uddannelse?

I hvor høj grad synes du, det er vigtigt at gennemføre sin uddannelse?

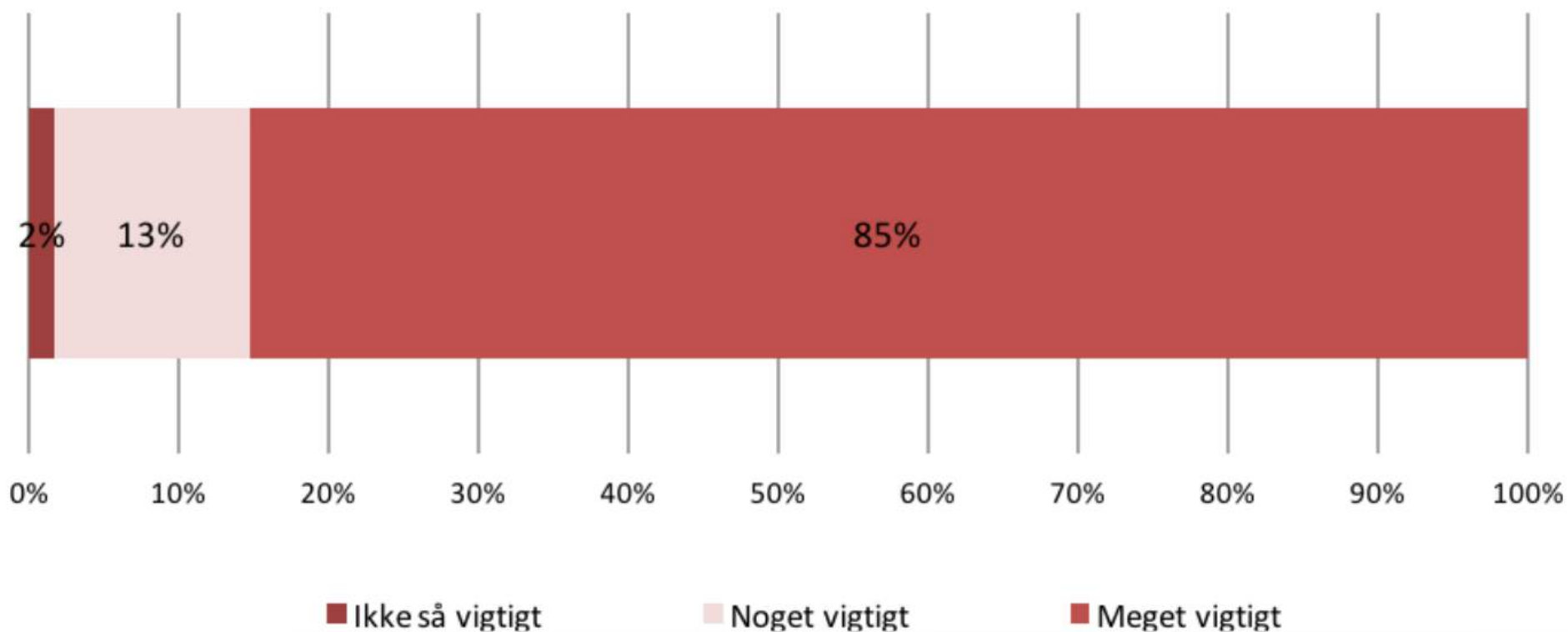
Uddannelsesdiskurs – uddannelse ses som
forudsætning for at kunne klare sig i fremtiden

Uddannelse påvirker meget ens fremtid. Hvis man gerne vil
have et godt liv, så er man nødt til at tage sig sammen i hvert
fald de sidste tre år af sin folkeskole. For hvis man ikke gør,
bliver de næste år meget svært at gennemføre i det hele taget.

Uddannelse som tegn på normalitet

Jeg skulle have et normalt liv, jeg havde den der alene om hus, bil,
uddannelse. Jeg vedes det ikke helt om mig. I det er jo den der er det.

I hvor høj grad synes du det er vigtigt at gennemføre en uddannelse?

Uddannelsesdiskurs – uddannelse ses som forudsætning for at kunne klare sig i fremtiden

Uddannelse påvirker meget ens fremtid. Hvis man gerne vil have et godt liv, så er man nødt til at tage sig sammen i hvert fald de sidste tre år af ens folkeskole. For hvis man ikke gør det, så ender det helt galt for en selv. Måske ender man som en, der får kontanthjælp, det synes jeg ikke er godt nok, hvis man vil leve et godt liv og skabe en dejlig familie

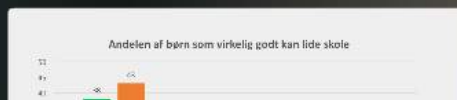
(Boas, essay, ottende klasse)

Uddannelse som tegn på normalitet

Jeg skulle have et normalt liv, jeg havde den der drøm om hus, bil, uddannelse, job, selvom det ikke helt var mig (..) det er jo den vej man skal, jeg bliver nødt til at virke bare nogenlunde normal. Derfor startede jeg på VUC, men det ødelagde mig.

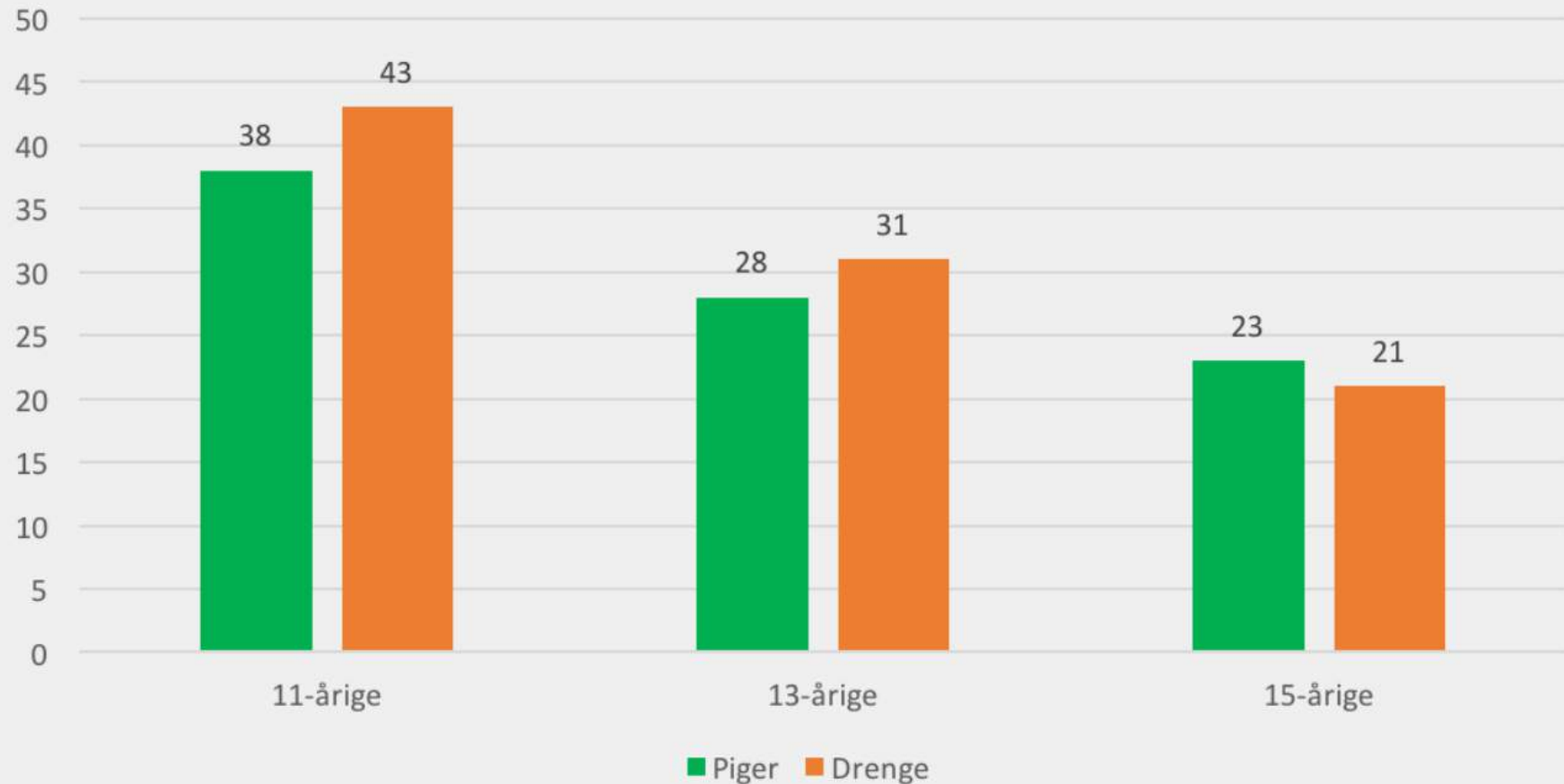
(ordblind uden ungdomsuddannelse, 19 år)

For læring?

Hvad siger forskerne?

Andelen af børn som virkelig godt kan lide skole

Kilde: Statens Institut for Folkesundhed 2014,
Skolebørnsundersøgelsen

Hvad siger forskerne?

En yderposition

Klarer sig godt i skolen
Tendens til overpræstation
Risiko for skoleudmattethed
Overvægt af piger
Klarer sig som regel godt i det lange løb

En midtergruppe

Præsterer det, de skal
Passer skolen, men har også andre interesser
Identitetsproblematikken fylder meget
Klarer sig fint i det lange løb

En anden yderposition

Udviser manglende motivation for skolen
Manglende alternativer til uddannelse
Overvægt af drenge
Risiko for marginalisering

En yderposition

Klarer sig godt i skolen

Tendens til overpræstation

Risiko for skoleudmattethed

Overvægt af piger

Klarer sig som regel godt i det lange løb

En midtergruppe

Præsterer det, de skal

Passer skolen, men har også andre interesser

Identitetsproblematikken fylder meget

Klarer sig fint i det lange løb

En anden yderposition

Udviser manglende motivation for skolen

Manglende alternativer til uddannelse

Overvægt af drenge

Risiko for marginalisering

Samfund og
uddannelses-
verden

Ungdomsliv

Konkret
læringssituation

De unges
motivation

Samfund og uddannelses- verden

Fire tendenser

Nytteorientering

- Uddannelse bliver et middel i stedet for et mål i sig selv → ødelægger grundlæggende glæden ved at uddanne sig
- Mindre tilbøjelige til at fordybe sig i læreprocesser, der ikke ses som umiddelbart anvendelige
- Forestillinger om videreuddannelse og job får tendens til at styre for meget

Præstationsorientering

- Den enkeltes læring bliver usynlig
- Går ud over selvværdet hos svage elever
- Strategiske uddannelsesvalg

Hastighedsoptik

- Det bliver - særligt af de svage unge - set som et nederlag at tage 'omveje' i uddannelsessystemet
- Forestillinger om lineære uddannelsesveje
- Unge bliver bange for at træffe det forkerte valg - udskyder valget

Nye vidensformer

- Adgang til viden → udfordrer skolens vidensmonopol og lærerens rolle
- Viden er flygtig → ikke sætte alt på ét bræt
- On-line liv breder sig → Kamp om de unges opmærksomhed

Nytteorientering

- Uddannelse bliver et middel i stedet for et mål i sig selv → ødelægger grundlæggende glæden ved at uddanne sig
- Mindre tilbøjelige til at fordybe sig i læreprocesser, der ikke ses som umiddelbart anvendelige
- Forestillinger om videreuddannelse og job får tendens til at styre for meget

Nytteorientering

- Uddannelse bliver et middel i stedet for et mål i sig selv → ødelægger grundlæggende glæden ved at uddanne sig
- Mindre tilbøjelige til at fordybe sig i læreprocesser, der ikke ses som umiddelbart anvendelige
- Forestillinger om videreuddannelse og job får tendens til at styre for meget

Jeg undrer mig over, hvorfor det er så hårdt at blive uddannet til noget (...) Hvorfor skal man gå i skole i så lang tid (...) Alt i alt vil jeg gerne have succes. Succes kan jeg opnå ved blandt andet at blive advokat og blive gift med en dame med langt hår, som også har en god uddannelse .

(Emra, ottende klasse)

Præstationsorientering

- Den enkeltes læring bliver usynlig
- Går ud over selvværdet hos svage elever
- Strategiske uddannelsesvalg

Jeg ved, hvordan det er, når man ikke bliver værdsat uddannelsesparat, for man føler ikke man er noget. Når vi har prøvet, så får jeg altid 1 eller 0,2, tallet hvor meget jeg går eller hvor meget jeg tror, så får jeg altid 0,2 eller 0. Jeg har aldrig fået et 7-10 i hele livet - heller ikke 10 eller 12. Jeg ved ikke om de har det, jeg eller ikke kan lide mig, jeg er også ret klog. Det er bare i skole, hvis de ikke kan lide mig, så skal det ikke gå ud over min karakter.

(Kasper, 11 år, 8. klasse)

Alle stuebør og hele klasse her giver på Afsky Gennemskan. De siger at det er meget gamle bøger derude og at det er mest et få hjerte karakterer. Men på Hovedskolen Gennemskan - det er meget de nye bøger - der bliver man mere, men det er sværere at få høje karakterer. Så jeg har det oftest som om jeg skal gå videre og leve noget eller få høje karakterer... når man skal videre så bliver de ikke på hoved men har lidt, de bliver kun på karaktererne. Jeg ved ikke... det er godt at have lidt regel, men det er lidt et dilemma.

(Rita, 8. klasse)

Jeg ved, hvordan det er, når man ikke bliver vurderet uddannelsesparat, for man føler ikke man er noget. Når vi har prøver, så får jeg altid 4 eller 02, uanset hvor meget jeg gør eller hvor meget jeg øver, så får jeg altid 02 eller 4. Jeg har aldrig fået et 7-tal hele året - heller ikke 10 eller 12. Jeg ved ikke om de hader mig eller ikke kan lide mig, jeg er også ret ligeglad. Det er bare irriterende, hvis de ikke kan lide mig, så skal det ikke gå ud over min karakter.

(Kasper, ultimo 8. klasse)

Præstationsorientering

- Den enkeltes læring bliver usynlig
- Går ud over selvværdet hos svage elever
- Strategiske uddannelsesvalg

Jeg ved, hvordan det er, når man ikke bliver værdsat uddannelsesparat, for man føler ikke man er noget. Når vi har prøvet, så får jeg altid 1 eller 0,2, tallet hvor meget jeg går eller hvor meget jeg tror, så får jeg altid 0,2 eller 0. Jeg har aldrig fået et 7-10 i hele året - heller ikke 10 eller 12. Jeg ved ikke om de havde ret eller ikke kan lide mig, jeg er også ret klog. Det er bare klogende, hvis de ikke kan lide mig, så skal det ikke gå ud over min karakter.

(Kasper, 11. klasse)

Alle stuebør og hele klasse her giver på Kåreby Gymnasium. De siger at det er meget gamle bøger derude og at det er mest et få hjerte karakterer. Men på Hovedskolen Gymnasium - det er meget de nye bøger - der har man mere, men det er sværere at få høje karakterer. Så jeg har det oftest som jeg skal gå videre og leve noget eller få høje karakterer... når man skal videre så bliver de ikke på Hoved skolen har det, de bliver kun på hovedskolen. Jeg ved ikke... det er godt at have lidt regel, men det er lidt et dilemma.

(Rita, 8. klasse)

Min storebror og hans kæreste har gået på Kirkeby Gymnasium. De siger at det er meget gamle lærere derude og at det er nemt at få højere karakterer. Men på Hovedstadens Gymnasium - det er noget de har hørt - der lærer man mere, men det er sværere at få høje karakterer. Så jeg har det dilemma om jeg skal prioritere at lære noget eller få høje karakterer...når man skal videre så kigger de ikke på hvad man har lært, de kigger kun på karaktererne. Jeg ved ikke...det er godt at have lært noget, men det er lidt et dilemma.

(Ella, 8. klasse)

Præstationsorientering

- Den enkeltes læring bliver usynlig
- Går ud over selvværdet hos svage elever
- Strategiske uddannelsesvalg

Jeg ved, hvordan det er, når man ikke bliver vurderet
uddannelsesparat, for man føler ikke man er noget. Når vi har
prøvet, så får jeg altid 6 eller 6,5, så det er meget godt. Jeg har
hørt meget, jeg tror, så får jeg altid 6 eller 6,5. Jeg har aldrig hørt
et 7, så det er det - heller ikke 10 eller 12, jeg ved ikke om de hader
mig eller ikke kan lide mig, jeg er også en rigtig god. Det er bare
irriterende, fordi de ikke kan lide mig, så skal det ikke gå ud over
min karakter.
(Kasper, uillems 8. klasse)

Min skolelærer og hans klasse har gået på Kørkø
Gymnasiet. De siger at det er meget godt, fordi de er gode og at
det er nemt at få høje karakterer. Men på Hovedstadens
Gymnasium - det er meget de har hørt - der bliver man mere,
men det er sværere at få høje karakterer. Så jeg har det
alligevel som jeg skal prøve at lære noget eller få høje
karakterer...når man skal være så klog som de på hoved
har hørt, de ligger bare på karaktererne. Jeg ved ikke...det er
godt at have høje karakterer, men det er ikke et dilemma.
(Jette, 8. klasse)

Hastighedsoptik

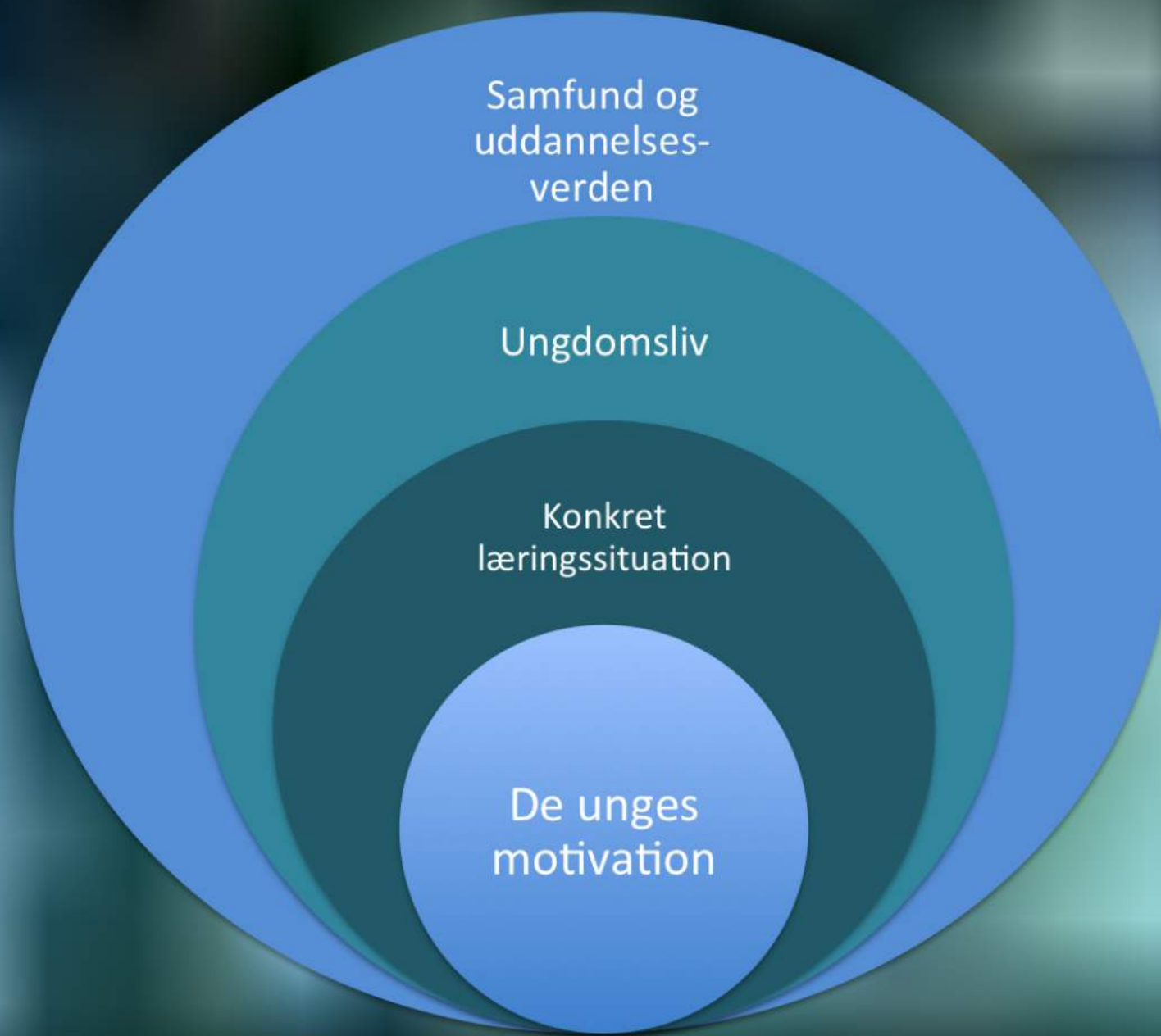

- Det bliver - særligt af de svage unge - set som et nederlag at tage 'omveje' i uddannelsessystemet
- Forestillinger om lineære uddannelsesveje
- Unge bliver bange for at træffe det forkerte valg - udskyder valget

Nye vidensformer

- Adgang til viden → udfordrer skolens vidensmonopol og lærerens rolle
- Viden er flygtig → ikke sætte alt på ét bræt
- On-line liv breder sig → Kamp om de unges opmærksomhed

Ungdomsliv

Ændringer i ungdomslivet

Ændringer i relationsgramatikken

Mindre afstand

Mindre hierarki

Børn som subjekter

Forlænget ungdomsliv

- Ungdommen er blevet en livsfase
- Barndommen er forkortet
- Mange identitetsfaser

Ændringer i relationsgramatikken

Mindre afstand

Mindre hierarki

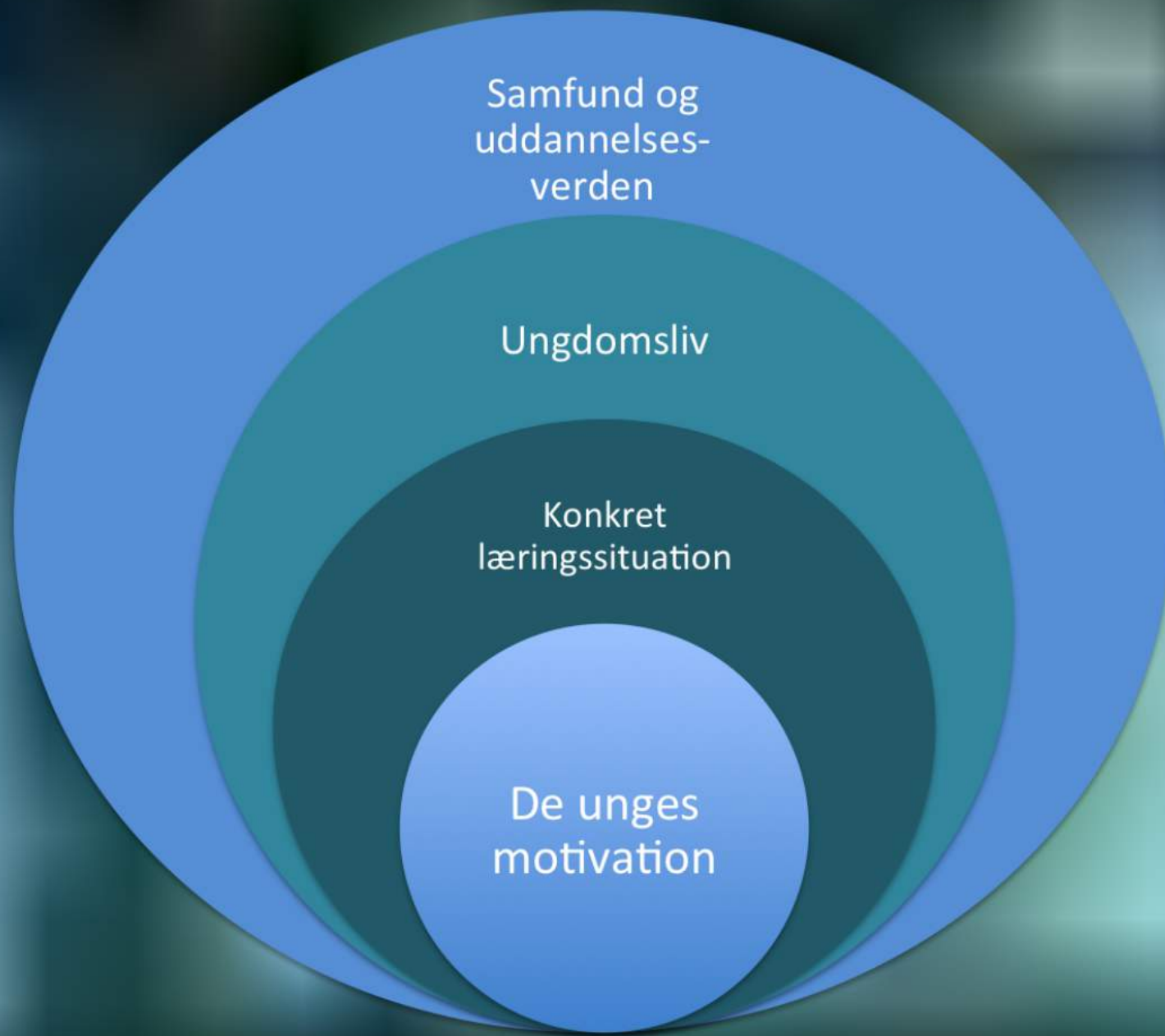
Børn som subjekter

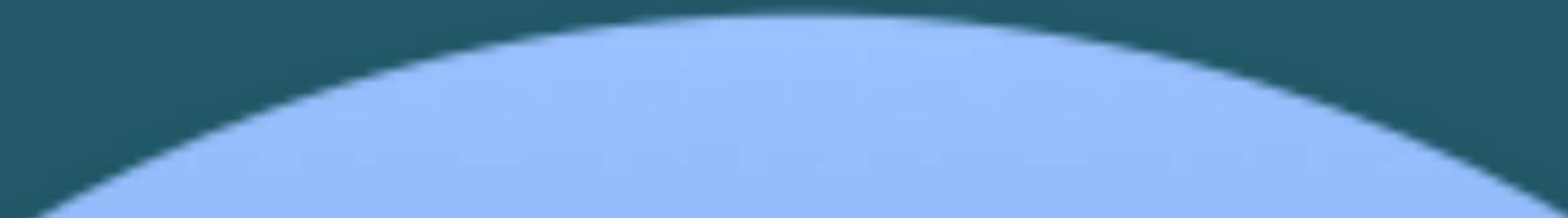
Forlænget ungdomsliv

- Ungdommen er blevet en livsfase
- Barndommen er forkortet
- Mange identitetsfaser

Konkret læringssituation

Fem motivationsformer

Mestringsmotivation

- Mestringsforventninger/ mestringserfaringer
- Instrumentel støtte/transparens
- Feedback og progression

Relationsmotivation

- Lærerrollen
- Relationer mellem elever
- Skolekultur

Præstationsmotivation

- Karakterer som konkurrenceelement
- Kamp om hierarki
- Leg
- Karakterer som målstyrende

Vidensmotivation

- Viden om fag og fagområder
- Interesse for omverdenen
- Anvendelsesorientering

Involveringsmotivation

Involvering via:

- Medbestemmelse og demokrati
- Deltagelse i undervisningen
- Åbne og kreative læreprocesser
- Samskabelse og kollektive læreprocesser

Fe

- [illegible]

Sergeyev, M. M.

49. Hvor høft om USA. Jeg kunne godt tænke mig selv at komme til USA, og jeg vil følge af alle om friden. Børne er kommet og af alle der med god. Altså har mange der kom der til. Fordi de træffe dem kunne jeg, hvad om det. Og der synes jeg nogle gange er lidt mere interessant. Fordi nogle gange synes jeg, det er sådan lidt, bare at have om et eller andet, altså om tre gamle mænd, der har skrevet et eller andet for 200 år siden. Jeg synes det er lidt sjovere når man kan relatere sig til det.

Luttrell, B. Moore

Kan ikke se mening/koblinger til eget liv

Dilemma mellem at knytte undersøgningen til elevernes identitetsdannelse og tilbyde 'god anderledeshed'

Vi fik noget af vide om skrald, og hvorfor det er vigtigt, at vi lægger det i de rigtige containere og hvor meget man genbruger, og så tog vi hen på den dér skole (htx) og der fik vi alle mulige idéer til, hvad man kunne lave og vi lavede selv plastik. Og så havde vi nogle rigtige gode lærere som vidste noget om genbrugsstationer og genbrugsagtigt i det hele taget.

Benjamin, 8. klasse

Vi har haft om USA. Jeg kunne godt tænke mig selv at komme til USA, og så få oget af vide om hvordan byerne er kommet og alt det der med guld. Altså hvor mange der kom der til, fordi de troede man kunne gøre , hvad man ville. Og det synes jeg nogle gange er lidt mere interessant. Fordi nogle gange synes jeg, det er sådan lidt, bare at høre om e alle andet, altså om tre gamle mænd, der har skrevet et eller andet for 100 år siden. Jeg synes det er lidt sjovere når man kan relatere sig til det.

(Linnea, 8. klasse)

Fe

-
- Ich bin heute so schön wie noch nie. Ich habe mich so schön gefühlt, als ich heute zum ersten Mal in mein neues Kleid gekommen bin. Ich bin so glücklich und stolz auf mich. Ich bin so schön wie noch nie. Ich habe mich so schön gefühlt, als ich heute zum ersten Mal in mein neues Kleid gekommen bin. Ich bin so glücklich und stolz auf mich.
- Benjamin B. Blum

Sergeyev, M. M.

49. Hvor højt om USA. Jeg kunne godt tænke mig selv at komme til USA, og jeg vil følge af alle om friden. Børne er kommet og af alle der med god. Altså har mange der kom der til. Fordi de træffe dem kunne jeg, hvad man vil, og der synes jeg nogle gange er lidt mere interessant. Fordi nogle gange synes jeg, det er sådan lidt, bare at have om et eller andet, altså om tre gamle mænd, der har skrevet et eller andet for 200 år siden. Jeg synes det er lidt sjovere når man kan relatere sig til det.

Luttrell, B. Moore

Kan ikke se mening/koblinger til eget liv

Dilemma mellem at knytte undersøgningen til eleverne
identitetsdannelse og tilbyde 'god anderledeshed'

Udfordringer

Kan ikke se mening/koblinger til eget liv?

Dilemma mellem at koble undervisningen til elevernes identitetsdannelse og tilbyde 'god anderledeshed'

Fe

- [illegible]

Sergeyev, M. M.

49. Hvor højt om USA. Jeg kunne godt tænke mig selv at komme til USA, og jeg vil følge af alle om hvordan bærere er kommet og af alle der er med dig. Altså har mange der kommer til dig, fordi de træffe dem kunne gøre, hvad man vil, og der synes jeg nogle gange er lidt mere interessant. Fordi nogle gange synes jeg, det er sådan lidt, bare at have om et eller andet, altså om tre gamle mænd, der har skrevet et eller andet for 200 år siden. Jeg synes det er lidt sjovere når man kan relatere sig til det.

Lerner, R. M. and

Kan ikke se mening/koblinger til eget liv

Økelsen mellem at knytte undervisningen til elevernes identitetsdannelse og tilbyde 'god anderledeshed'

Præstationsmotivation

Karakterer som konkurrenceelement

- Kamp om hierarki
- Leg

Karakterer som målstyrende

Udfordring

- Angst for at fejle
- Skoleudmattelse

Udfordring

- Angst for at fejle
- Skoleudmattelse

Mestringsmotivation

- Mestringsforventninger/
mestringserfaringer
- Instrumentel støtte/transparens
- Feedback og progression

Udfordringer

Mangel på udfordringer for de fleste elever
Elever med forskellige skolelærere opgaver løst

Vigtigt at have fokus på den enkelte elev

Det er meget motiverende for mig. At have følelsen af, at du er ved, det er en svær opgave, men du fatter pointen, og kan løse opgaven korrekt. For at skoledagen er motiverende og spændende kræver det, at opgaverne er udfordrende og tilpas spændende.

(elev i udskolingen)

Mestringsmotivation

- Mestringsforventninger/
mestringserfaringer
- Instrumentel støtte/transparens
- Feedback og progression

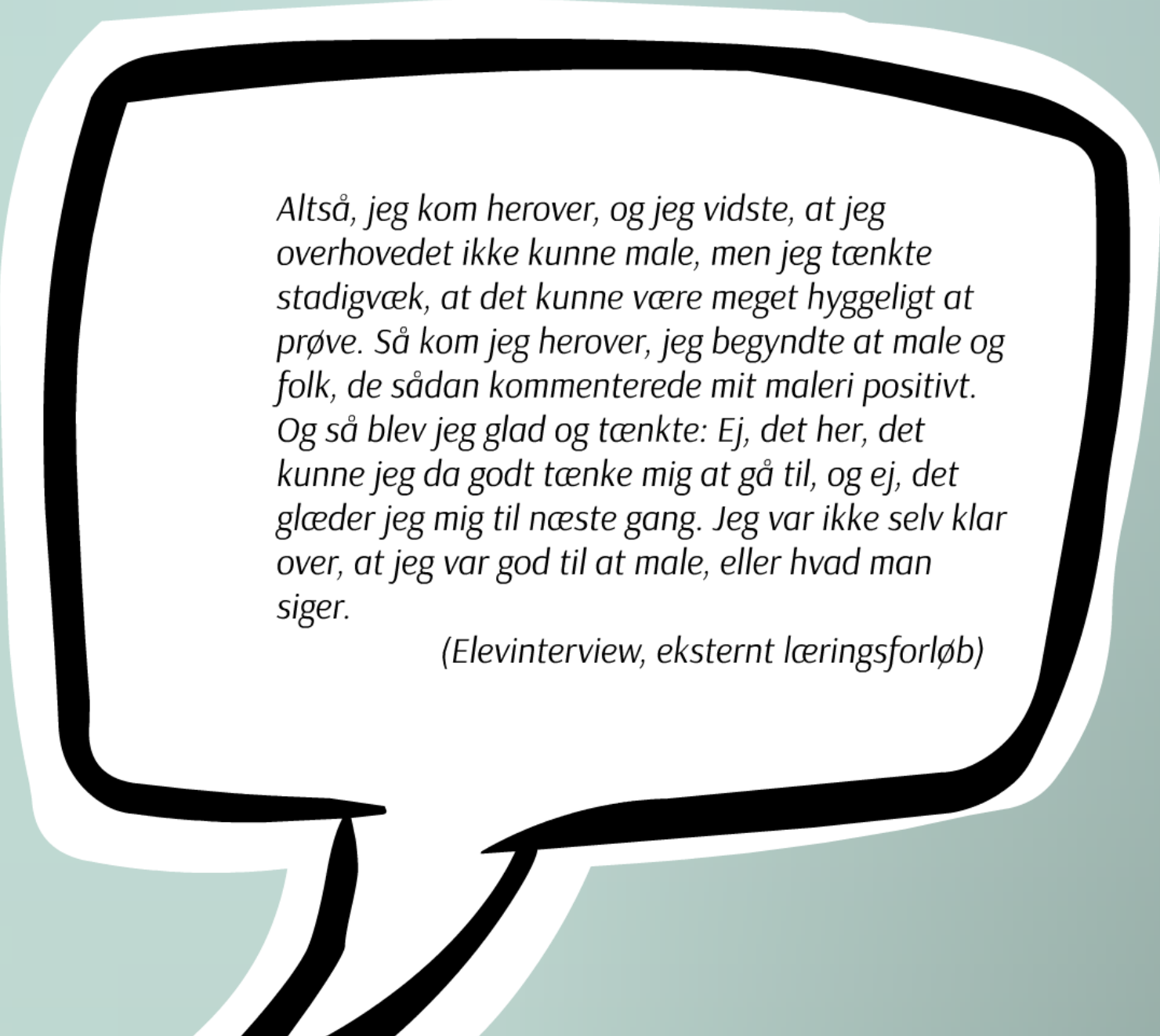

Udfordringer

Mangel på udfordringer for de fleste elever
Elever med forskellige skolelærere opgaver løst

Vigtigt at have fokus på den enkelte elev

Altså, jeg kom herover, og jeg vidste, at jeg overhovedet ikke kunne male, men jeg tænkte stadigvæk, at det kunne være meget hyggeligt at prøve. Så kom jeg herover, jeg begyndte at male og folk, de sådan kommenterede mit maleri positivt. Og så blev jeg glad og tænkte: Ej, det her, det kunne jeg da godt tænke mig at gå til, og ej, det glæder jeg mig til næste gang. Jeg var ikke selv klar over, at jeg var god til at male, eller hvad man siger.

(Elevinterview, eksternt læringsforløb)

Mestringsmotivation

- Mestringsforventninger/
mestringserfaringer
- Instrumentel støtte/transparens
- Feedback og progression

Udfordringer

Mangel på udfordringer for de fleste elever
Elever med forskellige skolelærere opgaver løst

Udfordringer

**Mangel på udfordringer for de fagligt stærke
Elever med dårlige skoleerfaringer opgiver let!**

Vigtigt at have fokus på den enkelte elev

Mestringsmotivation

- Mestringsforventninger/
mestringserfaringer
- Instrumentel støtte/transparens
- Feedback og progression

Udfordringer

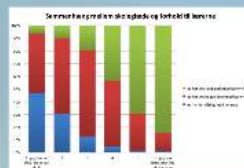
Mangel på udfordringer for de fleste elever
Elever med forskellige skolelærere opgaver løst

Vigtigt at have fokus på den enkelte elev

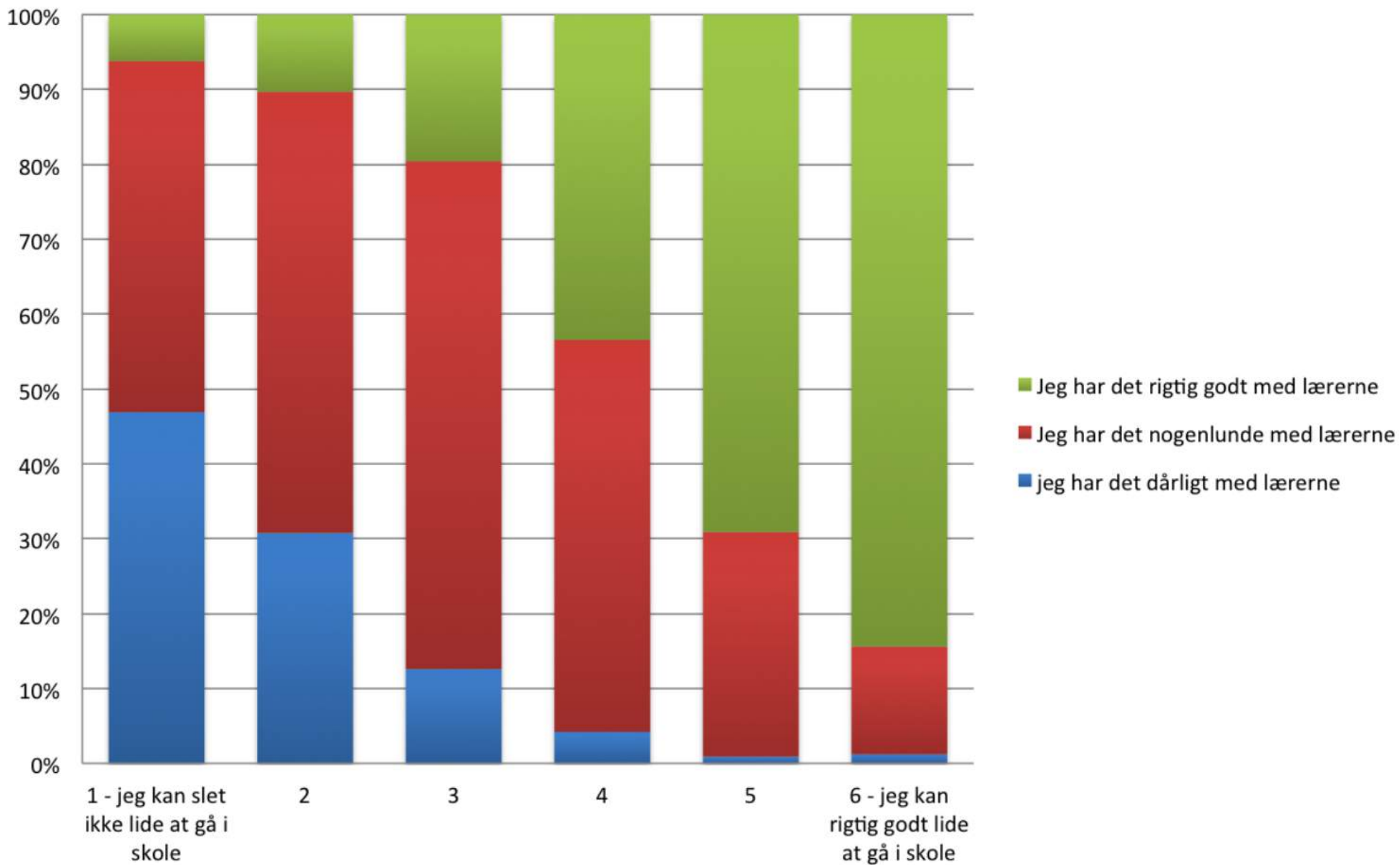

Relationsmotivation

- Lærerrollen
- Relationer mellem elever
- Skolekultur

Sammenhæng mellem skoleglæde og forhold til lærerne

Hvordan vinder man relationen til eleverne?

- Vise solidaritet med eleverne
- Lytte til eleverne og vise at man vil dem.
- Vise tillid og have positive forventninger

- Støtte eleven både emotionelt og instrumentelt
- Turde være voksne og stille krav
- Vise at man kan give eleverne noget (fx passion for faget)

Han har forstod på tingene. Han kan nogle af de ting, vi ikke ser, som når vi er i gang med at klippe filmene, der har der været mange ting, som vi ikke lige har set, og som vi tænker: Nå, men det er fint nok. Men han har kunnet finde alle de små fejl, som faktisk gør en hel masse, når man får fjernet dem, eller rettet dem

(Elevinterview om en underviser fra et eksternt læringsforløb)

Han har forstand på tingene. Han kan nogle af de ting, vi ikke ser, som når vi er i gang med at klippe filmene, der har der været mange ting, som vi ikke lige har set, og som vi tænker: Nå, men det er fint nok. Men han har kunnet finde alle de små fejl, som faktisk gør en hel masse, når man får fjernet dem, eller rettet dem

(Elevinterview om en underviser fra et eksternt læringsforløb)

Hvordan vinder man relationen til eleverne?

- Vise solidaritet med eleverne
- Lytte til eleverne og vise at man vil dem.
- Vise tillid og have positive forventninger

- Støtte eleven både emotionelt og instrumentelt
- Turde være voksne og stille krav
- Vise at man kan give eleverne noget (fx passion for faget)

Han har forstand på tingene. Han kan nogle af de ting, vi ikke ser, som når vi er i gang med at klippe filmene, der har der været mange ting, som vi ikke lige har set, og som vi tænker: Nå, men det er fint nok. Men han har kunnet finde alle de små fejl, som faktisk gør en hel masse, når man får fjernet dem, eller rettet dem

(Elevinterview om en underviser fra et eksternt læringsforløb)

Udfordringer

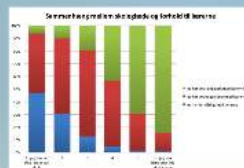
At finde balancen mellem det faglige og det relationelle

Hvis eleven er for afhængig af det relationelle, bliver det en udfordring, når relationen forsvinder

Relationsmotivation

- Lærerrollen
- Relationer mellem elever
- Skolekultur

er

Involveringsmotivation

Involvering via:

- Medbestemmelse og demokrati
- Deltagelse i undervisningen
- Åbne og kreative læreprocesser
- Samskabelse og kollektive læreprocesser

Det er meget vigtigt at have undervisning her
og det er alle valgte andre steder. Fordi det
er så vigtigt, og man får rigtig inspiration
i det. Jeg synes dansk, det er for svært og
rigtig svært for os. Vi synes næsten aldrig
regler det samme og det er det andet
gennemskudt og det er det andet.

(Ingrid, efterskolevej)

Udfordring

Nogle elever kan have svært ved at få
øjne på læringspotentialet

Er det 'rigtig'
læring?

Det er meget federe at have undervisning her end det er alle mulige andre steder, fordi det er så kreativt, og man får virkelig frie rammer (...) Jeg synes dansk, det er for eksempel også rigtig kreativt for os. Vi sidder næsten aldrig og skal sidde med et eller andet grammatikkursus eller et eller andet.

(Ingrid, efterskoleelev)

Udfordring

Nogle elever kan have svært ved at få øje på læringspotentiallet

Er det 'rigtig' læring?

Unges motivation og læring

Tak for i dag!

cefu | Center for
Ungdomsforskning

Tilde Mette Juul
tmj@learning.aau.dk